STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til folkeskolens prøver i dansk

10. klasse

Indhold

Indledning ... **3**

1. Prøverne i dansk ... **5**

2. Mundtlig prøve ... **6**

2.1 Oversigt over prøveforløbet ... **6**

2.2 Prøveform og prøvens forløb ... **7**

2.2.1 Opgivelser ... 7

2.2.2 Fordybelsesområder ... 7

2.2.3 Lodtrækning ... 9

2.2.4 Prøveoplæg ... 9

2.2.5 Oplæsning ... 10

2.2.6 Vejledning ... 10

2.2.7 Synopsen ... 10

2.2.8 Eksaminationen ... 10

2.3 Bedømmelse og vurderingskriterier ... **11**

2.4 Censors rolle ... **12**

3. Skriftlig prøve ... **14**

3.1 Oversigt over forløbet ... **14**

3.2 Prøveform og prøvens forløb ... **14**

3.3 Hjælpemidler ... **15**

3.4 Bedømmelse og vurderingskriterier ... **16**

3.4.1 Uddybning af de tre vurderingsdimensioner og seks vurderingsområder ... 17

3.4.2 Særligt for censor ... 20

Ordliste **21**

Bilag 1 Regler for prøverne ... **23**

Bilag 2 Karakterbeskrivelser – mundtlig prøve ... **26**

Bilag 3 Skabelon til notater – mundtlig prøve ... **29**

Bilag 4 Eksempler på mulige opgivelser ... **30**

Bilag 5 Eksempler på mulige fordybelsesområder ... **31**

Bilag 6 Vurderingsskema – skriftlig fremstilling (b-del og c-del) ... **32**

Indledning

Prøvevejledningen udfolder de regler og retningslinjer, som gælder for prøverne i folkeskolens fag, og som er fastsat i reglerne for fagene samt i blandt andet prøvebekendtgørelsen og karakterskalabekendtgørelsen.

Læsevejledning

Prøvevejledningen indeholder for hver prøve afsnit om:

- prøveform og prøvens forløb
- hjælpemidler
- bedømmelse og vurderingskriterier.

Prøvevejledningen kan læses fra ende til anden, eller der kan laves nedslag. Den kan printes eller anvendes i digital form.

Ord markeret med en stjerne (*) er forklaret i ordlisten, som kan findes på side 21.

Ændringer i denne vejledning (oktober 2026)
Der er lavet få præciseringer i denne prøvevejledning i oktober 2026. Der er ikke ændret på gældende praksis i forhold til prøverne i øvrigt. Følgende præciseringer er foretaget:

- Afsnit 3.3: Opdatering af gældende retskrivningsordbøger.
- Afsnit 3.3: Præcisering af brug af digitale hjælpemidler.

Flere oplysninger om folkeskolens prøver

Der er en række regler og rammer, som gælder for alle folkeskolens prøver, fx regler for særlige prøvevilkår for elever med funktionsnedsættelser, eksamensbeviser osv. Disse oplysninger findes på uvm.dk/fp og i de nedenstående vejledninger og retningslinjer.

Love og regler om folkeskolens prøver
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/regler-om-folkeskolens-proever

Retningslinjer for mundtlige prøver
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-mundtlige-proever

Retningslinjer for skriftlige prøver
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-skriftlige-proever

Information til beskikkede censorer
https://uvm.dk/grundskole/folkeskolen/folkeskolens-proever/bedoemmelse-og-censur/om-censorarbejdet/

Vejledning om særlige prøvevilkår og fritagelse
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/vejledning-om-proever-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser-fra-proever

Information til elever
Elevfolderen "Når du skal til prøve": https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveforberedelse/goer-eleverne-klar-til-proeve

Fælles Mål
De nationale mål for elevernes udbytte af undervisningen er fastsat i Fælles Mål. I Fælles Mål er fagenes formål, kompetenceområder, kompetencemål og tilhørende færdigheds-og vidensområder beskrevet. Du kan finde Fælles Mål, læseplaner og undervisningsvejledninger på EMU: https://emu.dk/grundskole

Nyt om folkeskolens prøver – Nyhedsbrev fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Skoler og lærere kan tilmelde sig nyhedsbrevet Nyt om Folkeskolens Prøver som udsendes hver måned samt efter behov:
https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/aktuelt/nyheder-og-orienteringer

1. Prøverne i dansk

Prøverne i dansk i 10. klasse er frivillige, og de kan sammensættes ud fra elevernes valg, ønsker og behov, som de er formuleret i elevernes uddannelsesplan.

Eleverne kan tilmelde sig både den skriftlige og den mundtlige prøve i 10. klasse, eller eleverne kan vælge at tilmelde sig en af delene. Eleverne kan også kombinere med en eller flere dele af folkeskolens prøver i 9. klasse, som aflægges sammen med elever i 9. klasse. Elever i 10. klasse kan ikke kombinere de skriftlige prøver i 10. og 9. klasse.

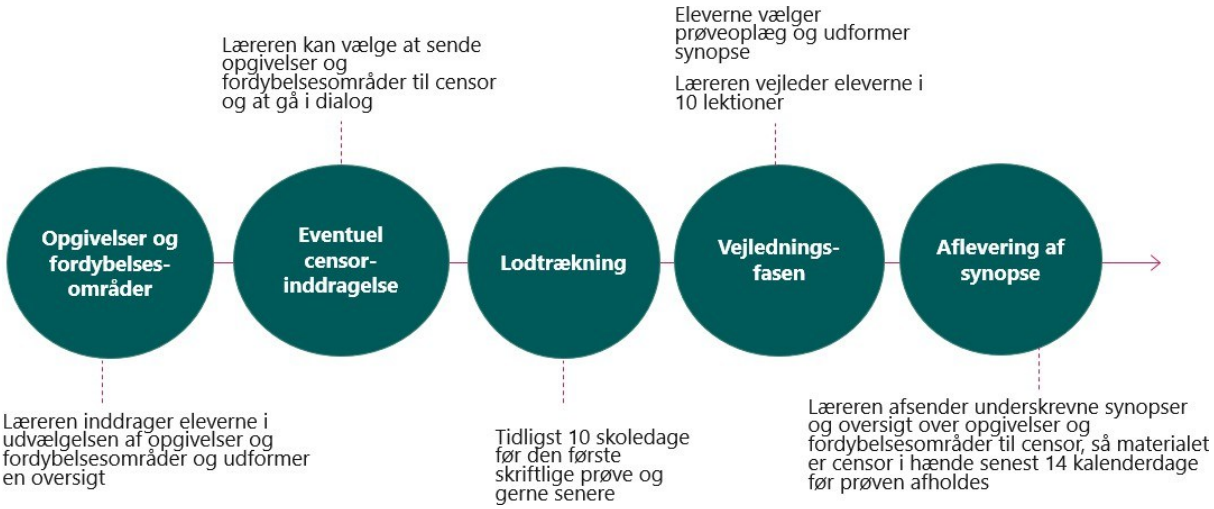
Der gives én karakter for den skriftlige prøve. Den samlede karakter gives ud fra et gennemsnit af tre delkarakterer. En delkarakter i a-delen, som er en prøve i læsning og sprogbrug. En delkarakter i b-delen, der er en prøve i modtagerrettet kommunikation, og en delkarakter i c-delen, der er en prøve i skriftlig fremstilling. Herudover gives én karakter i den mundtlige prøve.

Karakteren gives både som standpunktskarakter og prøvekarakter. Karakteren gives efter 7-trins-skalaen.

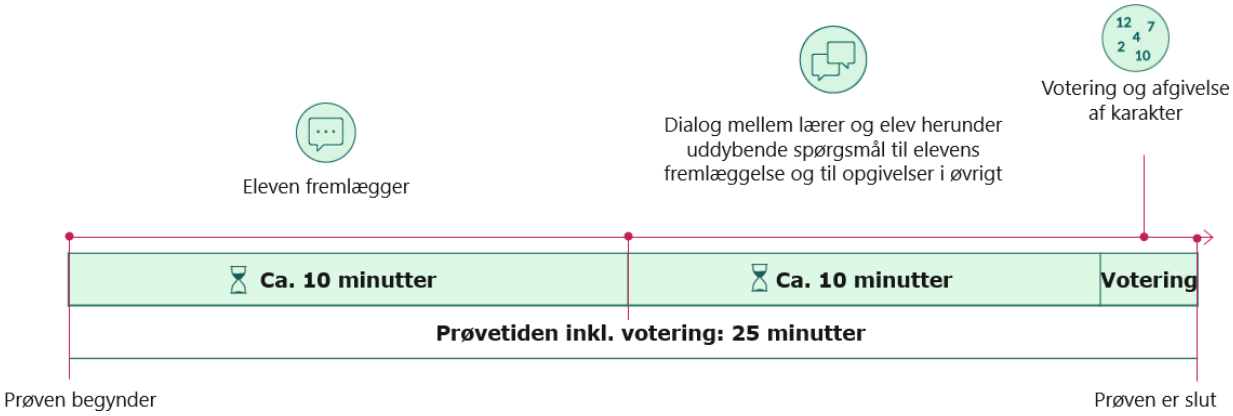
2. Mundtlig prøve

2.1 Oversigt over prøveforløbet

Figur 1 Forløbet frem mod prøven

Figur 2 Prøvedagen

2.2 Prøveform og prøvens forløb

Læreren skal gennemgå for eleverne, hvordan prøven forløber, og hvordan eleverne bedst bruger tiden mellem lodtrækning af fordybelsesområde, de fælles vejledningstimer og frem til aflevering af synopser.

Prøven bygger på, at eleverne individuelt eller i par trækker et fordybelsesområde, der er udarbejdet i samspil med undervisningen og opgivelserne og med inddragelse af eleverne.

Når eleverne har trukket et fordybelsesområde, har klassen 10 vejledningstimer. Eleverne vælger et prøveoplæg, der ikke har indgået i undervisningen i 10. klasse og udformer en synopse, som afleveres til godkendelse hos læreren. Elever, der ikke afleverer synopsen, kan ikke gå til prøve.

2.2.1 Opgivelser

Læreren udarbejder – gerne sammen med klassen – opgivelser, så de er i overensstemmelse med bekendtgørelsen og den daglige undervisning.

For opgivelserne gælder:

- De skal være alsidigt sammensat og have været gennemgået i undervisningen.
- Der opgives mellem 80 og 100 normalsider*[1] af kortere tekster, bestående af et bredt udvalg af ældre* og nyere* litteratur, poesi og sagtekster.
- Foruden de 80-100 normalsider skal de samlede opgivelser indeholde minimum 4 forskellige genrer inden for æstetiske tekster* (se bilag 4).
- Foruden de 80-100 normalsider skal de samlede opgivelser indeholde minimum 4 forskellige genrer inden for multimodale sagtekster* (se bilag 4).
- Opgivelserne skal fortrinsvis være af dansk eller anden nordisk oprindelse, men tekster oversat fra andre sprog kan indgå.
- Enkelte udtryk på fremmedsprog må forekomme.
- Værkers titler samt produktnavne og korte slogans kan være på fremmedsprog.
- Eksempler på ældre litteratur kan fx være taget fra dansk litteraturs kanon.
- Der skal opgives to fiktive hovedværker.
- Mindst én af de to opgivne hovedværker skal være en dansk roman.
- Andet hovedværk skal være et større multimodalt* værk.

Opgivelserne er i princippet individuelle, men oftest vælges en samlet opgivelse for hele klassen. Vælges der individuelle opgivelser, skal det noteres særskilt på oversigten over opgivelser eller på et bilag til denne.

Skolelederen kvalitetssikrer med sin underskrift, at opgivelserne er i overensstemmelse med prøvens krav.

2.2.2 Fordybelsesområder

Læreren tilrettelægger i samarbejde med eleverne et antal fordybelsesområder med udgangspunkt i opgivelserne.

[1] Ord markeret med * er forklaret i ordlisten på side 21.

Et fordybelsesområde er en overskrift, der præciserer et danskfagligt stofområde. Stofområdet kan for eksempel være:

- en genre
- en litterær periode
- et forfatterskab
- et tema
- et medie

Stofområderne skal være noget, der er arbejdet med i 10 klasse.
I undervisningen har eleverne arbejdet med forskellige tilgange til at arbejde med stofområder som et muligt grundlag for at udarbejde forskellige fordybelsesområder.
Fordybelsesområderne kan fx:

- tage direkte udgangspunkt i et fagligt forløb med tilhørende opgivelser, der er gennemgået i løbet af skoleåret
- bygge på de danskfaglige tilgange, der er arbejdet med, fx et tema, fra et tidligere fagligt forløb, men med en ny overskrift og nye kombinationer af opgivelser.

Alsidighed i fordybelsesområder er vigtig, fordi det sikrer, at eleverne får et bredt og nuanceret grundlag at trække på til prøven. Det bør sikres, at der er så mange fordybelsesområder, så det afspejler bredden i danskfaget og sikrer, at prøven ikke bliver ensidig. Et bredt udvalg af lodtrækningsmuligheder øger sandsynligheden for, at eleverne kan trække et prøveoplæg, der harmonerer med deres faglige styrker og interesser, hvilket giver dem bedre mulighed for at demonstrere deres faglige niveau.

Hvert fordybelsesområde knyttes til udvalgte dele af opgivelserne. Alle opgivelser skal indgå i mindst ét – og gerne flere – fordybelsesområder.

Inden lodtrækning kender eleverne opgivelserne og fordybelsesområderne. Skolens leder sikrer med sin underskrift, at opgivelserne og fordybelsesområderne er i overensstemmelse med prøvens krav. De sendes til censor sammen med synopser, så censor modtager dem senest 14 kalenderdage før prøven.

Overskrifterne på fordybelsesområderne svarer til bekendtgørelsens tekstinddelinger i 10. klasse.

For at imødekomme kravet om alsidighed i det opgivne stof bør læreren fordele fordybelsesområderne ligeligt* mellem de fem nedenstående områder.

Tabel 1 Fordybelsesområder

Fordybelsesområder	Opgivelser
Litteratur	Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider
Æstetiske tekster*	Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider
Sagtekster	Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider

Fordybelsesområder	Opgivelser
Multimodale sagtekster*	Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider
Litteratur, æstetiske tekster og sagtekster	Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser på tværs af opgivelserne

Se inspirationseksempler på fordybelsesområder i bilag 5

2.2.3 Lodtrækning

Lodtrækningen af fordybelsesområde foregår tidligst 10 skoledage, før de skriftlige prøver starter og gerne senere. Lodtrækning skal overværes af læreren og skolens leder. Et fordybelsesområde kan anvendes op til to gange. Elever, der ønsker det, kan trække i par. Når elever trækker et fordybelsesområde i par, udgår fordybelsesområdet efterfølgende af lodtrækningen. Sidste elev skal have minimum 4 forskellige lodtrækningsmuligheder med minimum 4 forskellige fordybelsesområdeoverskrifter

2.2.4 Prøveoplæg

Følgende gælder for prøveoplæg:

- Prøveoplæggene må ikke have indgået i undervisningen i 10. klasse.
- Prøveoplæggene skal alsidigt dække danskfaget.
- Prøveoplæg baseret på tekst skal – afhængigt af kompleksitet* – have et omfang på ca. 5-10 sider.
- Kortfilm på 2-10 minutter – og et samlet uddrag* af dokumentarfilm, podcast etc. af samme længde – undtaget herfra er reklamefilm, der som regel er kortere.
- Et prøveoplæg må ikke omfatte mere end én tekst, ét billede, én reklame, én lydoptagelse, én kortfilm eller lignende.
- Det frarådes at anvende uddrag* fra romaner og spillefilm som prøveoplæg.
- I alle prøveoplæg skal sproglige udtryk være på dansk*.
- Svenske og norske reklamer og kortfilm må forekomme.
- Der må ikke anvendes udenlandske kortfilm (en ordløs kortfilm kan dog benyttes).
- Prøveoplæg må ikke være udfærdiget af eleverne selv.
- Prøveoplægget skal være i samme genre(r) som opgivelserne i fordybelsesområdet.
- Elever, der har valgt samme prøveoplæg, bør gå til prøve lige efter hinanden.

Opgivelser, prøveoplæg og lodtrækning

Faglæreren udarbejder opgivelser og/eller undervisningsbeskrivelsen efter reglerne for prøven. Skolelederen er ansvarlig for, at opgivelser, undervisningsbeskrivelsen, prøveoplæg og andet prøvemateriale opfylder kravene til prøven.

Frist for fremsendelse af opgivelser og andet prøvemateriale

Materiale til brug for prøven skal være censor i hænde senest 14 kalenderdage inden prøvens afholdelse. Censor skal også modtage oplysninger om elever, som aflægger prøve på særlige vilkår. Prøveoplæg, der stilles af eksaminator, skal være godkendt af censor.

2.2.5 Oplæsning

Eleverne skal ved prøven læse et samlet uddrag* af et tekststykke op, der svarer til ca. en halv normalside*. Er prøveoplægget en tekst, skal oplæsningsstykket tages fra dette. En undtagelse kan være, hvis teksten er meget kort.

Hvis oplæsning ikke er mulig på grund af genren og/eller tekstens udformning, skal der vælges et tekststykke med relation til oplægget til oplæsning. Oplæsningsstykket kan ikke være udfærdiget af eleverne selv, og det må ikke være taget fra opgivelserne.

2.2.6 Vejledning

Efter lodtrækningen, vejleder læreren i udvælgelsen af prøveoplæg, analysetilgange og synopseudformning og godkender elevernes valg af prøveoplæg.

Vejledning ophører, når synopsen er afleveret og underskrevet. Læreren vejleder ikke i elevens arbejde med selve undersøgelsen, forståelsen og fortolkningen af tekster og heller ikke i udarbejdelse og disponering af fremlæggelsespunkter til prøven. Vejlederrollen er en kombination af den faglige sikring af prøvens validitet og den faglige sparring med eleverne.

Vejledningstimerne er på 10 lektioner, hvor eleverne arbejder med fordybelsesområdet, deres prøveoplæg og synopseskrivning.

2.2.7 Synopsen

Synopsen skal være kort og nem at orientere sig i og indeholder:

- en præsentation af prøveoplægget,
- en præsentation af prøveoplæggets sammenhæng med fordybelsesområdet,
- en disposition for, hvad eleven vil præsentere ved den mundtlige prøve,
- en oversigt over, hvad der perspektiveres til,
- en præcisering af det udvalgte oplæsningsstykke,
- elevens opgivelser, hvis der forekommer individuelle opgivelser, eller klassens opgivelser og
- en oversigt over anvendte kilder.

Det kan derudover være en god hjælp for lærer og censor, hvis både elevens navn, klasse og titel på fordybelsesområde også fremgår af synopsen.

Synopsen kan indeholde relevante bilag, som fx en særlig valgt analysemodel og perspektiveringstekst.

Synopsen indgår ikke i den endelige vurdering.

Eleverne samler deres synopser, prøveoplæg og oplæsningsstykke i tre eksemplarer, og forsyner deres prøveoplæg med tydelige sidetal og evt. linjetæller, hvis der er tale om en tekst. Alle tre eksemplarer underskrives af elev og lærer, og de to eksemplarer afleveres til læreren. Læreren sender et eksemplar til censor, så censor har modtaget materialet senest 14 kalenderdage inden prøvens afholdelse.

2.2.8 Eksaminationen

Prøvetiden – inklusive votering og karaktergivning – er 25 minutter. Der er ikke forberedelsestid.

Eksaminationen består af følgende dele:

- Eleven præsenterer sit arbejde med prøveoplægget – herunder perspektivering - og læser et udvalgt tekststykke op.
- I forlængelse af elevens præsentation og besvarelse fortsætter prøven som en faglig samtale mellem eleven og lærer. Censor kan stille uddybende spørgsmål.
- Der gives én karakter for elevens præsentation.

Eleverne kan til præsentationen medbringe noter i stikordsform* fra det analytiske arbejde til støtte for fremlæggelsen, ligesom eleverne også gerne må tilføje stikord eller understregninger i synopsis og/eller prøveoplæg.

Elevens præsentation varer 10 minutter. Efter præsentationen fortsætter prøven som en dialog mellem elev, lærer og censor. Denne dialog kan bestå af uddybende spørgsmål til prøveoplægget, perspektiveringen og det danskfaglige stof, som fremgår af opgivelserne.

Særlige prøvevilkår
Læs mere om tilrettelæggelse af prøver på særlige vilkår i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelser

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/vejledning-om-proever-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser-fra-proever

2.3 Bedømmelse og vurderingskriterier

Karakteren gives som en helhedsbedømmelse af elevens kompetencer og ud fra fagbilagets prøvekrav. Vurderingskriterierne omfatter følgende områder:

- Indsigt i prøveoplæggets indhold og sammenhæng med fordybelsesområdet
- Undersøgelse og fortolkning ud fra iagttagelser i prøveoplægget
- Relevant brug af danskfaglige tilgange*
- Perspektivering til opgivelse(r) i fordybelsesområdet, eventuelt opgivelserne i øvrigt og andet stof
- Vurdering
- Disponering af præsentationen
- Forståeligt og klart sprog
- Formulering og artikulation
- Samtalen om det faglige stof
- Oplæsning

Eleverne vurderes ud fra 7-trins-skalaen, som den er beskrevet i Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. Til at understøtte bedømmelsen er der udarbejdet en karakterbeskrivelse for hver enkelt karakter (se bilag 2).

Samlet vurdering og absolut karaktergivning
Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad præstationen opfylder de mål, som skal bedømmes efter reglerne for uddannelsen. Bedømmelse af præstationer og standpunkter skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag (absolut karaktergivning).

Præstationen og standpunktet skal bedømmes ud fra såvel fagets eller forløbets formål som undervisningens beskrevne indhold. Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning) (jf. §§ 12-13 i karakterskalabekendtgørelsen).

Bedømmelse ved mundtlige prøver
Under voteringen ved mundtlige og praktiske prøver må kun censor og eksaminator være til stede. Skolens leder kan tillade, at ikke-erfarne eksaminatorer kan overvære en votering.

Karakteren fastsættes efter drøftelse mellem eksaminator og censor.

Ved uenighed
Hvis censor og eksaminator ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen.

Hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer, er den endelige karakter den nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter. Hvis censor har givet den laveste karakter, er den endelige karakter den nærmeste lavere karakter (jf. § 14 i karakterskalabekendtgørelsen).

2.4 Censors rolle

Censor skal:
- påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne om faget
- medvirke til at påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler
- medvirke til at påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Forud for prøven kan censor med fordel tage kontakt til læreren for en drøftelse af prøvens gennemførelse og afklaring af eventuelle spørgsmål. På den måde afklares eventuelle tvivlsspørgsmål inden prøvens start.

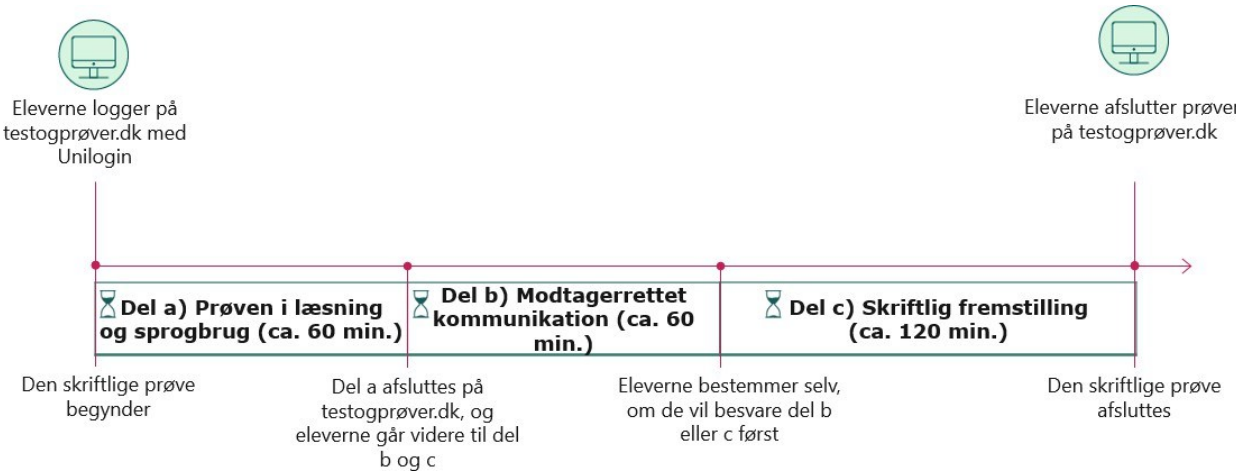
Under eksaminationen kan censor stille uddybende spørgsmål til eleverne. Både censor og eksaminator skal tage notater om præstationen og karakterfastsættelsen til brug for skolens leders behandling af eventuelle klagesager. Notaterne skal opbevares i tre måneder efter bedømmelsen er afsluttet, eller en eventuel klagesag er afgjort.

Nærmere information om censur kan findes på Styrelsen for Undervisning og Kvalitets hjemmeside om censorarbejdet.

3. Skriftlig prøve

3.1 Oversigt over forløbet

Figur 3 Prøvedagen

3.2 Prøveform og prøvens forløb

Den skriftlige prøve i dansk varer 4 timer. Den består af tre dele. Del a er en digitalt selvrettende prøve i læsning og sprogbrug. Eleverne løser altid først del a. Når eleven er færdig med del a, lukker eleven ned for den. Eleven kan ikke vende tilbage til del a under resten af prøven.

Anden del består af en b- og c-del. I b-delen skal eleven skrive en opgave i modtagerrettet kommunikation. I c-delen skal eleven skrive en opgave i skriftlig fremstilling. Her skal eleven vælge én ud af de tre opgaver. Opgaven besvares individuelt.

Eleven bestemmer selv tidsforbrug for hver enkelt delprøve. Dog kan det anbefales, at eleven Bruger ca.:

- en time på a-delen
- en time på b-delen
- to timer på c-delen

Eleverne skal medbringe høretelefoner til prøven, da opgavesættet kan rumme flere modaliteter.

Del a

Del a prøver i læsekompetencen og i sprog og sprogbrug. Eleverne skal dels læse forskellige teksttyper, hvor de skal vise, at de kan anvende forskellige læsemåder og læseforståelsesstrategier hurtigt og hensigtsmæssigt og dels besvare typiske udfordringer inden for sprogbrug og retskrivning samt foretage korrekt korrektur i andres tekster, A-delen

indeholder i alt 70 delspørgsmål.

Del b
I del b skal eleverne vise, at de kan skrive tekster, der er relateret til hverdagens autentiske, praktiske skriftlige kommunikationsformer. Der angives altid et minimum og maksimum af ord, som besvarelsen skal holde sig inden for.

Del c
I del c skal eleverne vise, at de kan skrive tekster i forskellige situationer og med forskellige fremstillingsformer. Opgaverne vil minde om dem, der kendes fra prøvesættene i skriftlig fremstilling i 9. klasse, men lægger op til kortere besvarelser.

3.3 Hjælpemidler

Del a
Ved a-delen må der anvendes trykte og elektroniske ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn. Kun stavemåder og opslag fra Retskrivningsordbogen 5. udgave (2024) og eventuelle nyere udgivelser fra Dansk Sprognævn godkendes. Ordbøger, som ikke kan medbringes eller opbevares lokalt, kan efter skolelederens nærmere anvisninger tilgås via internettet.

Eleverne må inden for disse rammer benytte de ordbøger, de selv ønsker. Skolen er ikke forpligtet til at stille andre ordbøger til rådighed end dem, der er benyttet i undervisningen. Ordbøger med ordforklaringer og information om ordklasser må gerne benyttes, mens ordbøger og tekstbehandlingsprogrammer med indbygget stavekontrol og automatiske ordforslag ikke må benyttes.

Elever med dansk som andetsprog må anvende ordbøger fra deres eget modersmål til dansk og fra dansk til deres eget sprog, eventuelt via et tredje sprog. Internetbaserede oversættelsesprogrammer som fx Google Translate er ikke tilladt.

Det er ikke tilladt at benytte ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer i del a.

Del b og del c
Internettet må anvendes under hele prøven. Eleverne må ikke kommunikere eller dele deres dokumenter med andre under prøven.

Alle former for fagspecifikke hjælpemidler må anvendes. Tilladte digitale hjælpemidler fra den daglige undervisning omfatter udelukkende tekstbehandling med stave- og grammatikkontrol, layout- og billedredigeringsprogrammer samt egne noter, skabeloner og ord-/begrebslister og internet til søgning efter viden og kilder, der kan henvises til. Det er ikke tilladt at benytte tekstprogrammer med analysefunktioner, som giver eleven mere hjælp end stave- og grammatikkontrol, med mindre funktionerne er slået fra under prøverne. Google Translate og lignende oversættelsesprogrammer må ligeledes ikke benyttes, da eleverne til denne prøve skal vise deres skriftsproglige kundskaber i dansk.

Ved prøven må internettet anvendes til at søge viden. Det er dog ikke tilladt at tilgå generative AI-værktøjer. Det er heller ikke tilladt af anvende billedgenererende AI-værktøjer. Eleverne må gerne få AI-genererede søgeresultater i en browser vist, læse dem samt tilgå og benytte kilder fremkommet heri, men de må ikke kildehenvise til de AI-genererede søgeresultater eller på anden vis anvende disse i selve prøvebesvarelsen. Eleverne skal altid kunne kildehenvise til de informationer, som de benytter i deres

besvarelse.

Elever med dansk som andetsprog må anvende ordbøger fra deres eget sprog til dansk og fra dansk til deres eget sprog, eventuelt via et tredje sprog.

Digitale hjælpemidler
Læs mere om brug af digitale hjælpemidler ved folkeskolens prøver:

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/brug-af-digitale-hjaelpemidler-og-kunstig-intelligens-ved-folkeskolens-proever

Særlige prøvevilkår
Læs mere om tilrettelæggelse af prøver på særlige vilkår i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelser

https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/vejledning-om-proever-

3.4 Bedømmelse og vurderingskriterier

Vurderingskriterierne er ens for både del b og del c, men vurderes hver for sig. Vurderingskriterierne tager udgangspunkt i prøvebekendtgørelsens vurderingskriterier, som er forankret til tre grundlæggende dimensioner ved skrivning og tekstproduktion - **Funktion, Indhold, Form**.

Der er udspecificeret to vurderingsområder for hver af de tre vurderingsdimensioner. Derudover er der formuleret nogle understøttende vurderingsspørgsmål til vurderingsbrug. I bedømmelsen skal det vurderes, på hvilken måde og hvor godt elevbesvarelsen realiserer **funktion, indhold** og **form** på en sammenhængende måde. Se nedenstående skema.

Der gives en samlet karakter, der beregnes efter et gennemsnit af de tre delprøver.

Tabel 2 Sammenhæng mellem vurderingsdimension, vurderingsområde og vurderingsspørgsmål

Vurderingsdimension	Vurderingsområde	Vurderingsspørgsmål
Funktion	Skrivesituation	I hvilken grad fungerer elevens besvarelse til den situation, eleven skal sætte sig ind i?
	Opgavekrav	I hvilken grad besvarer eleven den stillede opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer?

Vurderingsdimension	Vurderingsområde	Vurderingsspørgsmål
Indhold	Mening	I hvilken grad udtrykker elevens besvarelse et meningsfuldt indhold med omverdensforståelse og refleksion?
	Ressourcer	I hvilken grad bruger elevens besvarelse relevante ressourcer, som opgaveforlægget, faglig viden og internettet?
Form	Tekstsammenhæng	I hvilken grad hænger elevens besvarelse sammen sprogligt og multimodalt* (makroniveau*)?
	Skrift og andre modaliteter	I hvilken grad bruges skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert i elevens besvarelse (mikroniveau*)?

3.4.1 Uddybning af de tre vurderingsdimensioner og seks vurderingsområder

For hver af de tre dimensioner – Funktion, Indhold, Form – indledes der nedenfor med en kort overordnet beskrivelse af, hvordan de forskellige vurderingsdimensioner skal forstås. Funktion-dimensionen sætter rammen for indhold og form. Derfor er der i første omgang fokus på at beskrive og uddybe vurderingskriterierne for funktionsdimensionen. Derefter følger uddybninger af Indhold og Form.

De tre områder funktion, indhold og form indgår som udgangspunkt ligeværdigt i en helhedsvurdering. De seks vurderingsområder indgår som en samlet helhed i bedømmelsen af elevens besvarelse. I tilfælde af tvivl vægtes funktionsdimensionen lidt højere.

Funktion

Funktion skal forstås som den skrivesituation, en opgave skitserer, og som eleven skal sætte sig ind

Prøveoplægget vil bede eleven om at forholde sig til en eller flere skrivesituationer. Elevens besvarelse skal bruges til noget bestemt i en bestemt situation med nogle bestemte afsender- og modtagerforhold.

- Skrivesituation

I hvilken grad fungerer elevens besvarelse til den situation, eleven skal sætte sig ind i?

Elevens besvarelse skal på relevant vis håndtere de kommunikative krav i prøveoplæggets skrivesituation, så elevens besvarelse fungerer i forhold til elevens forestillinger om brugere/målgruppe, afsenderhensigt og prøveoplæggets skitsering af omstændighederne. Dette kriterie vedrører prøvens skrivesituation, der foregiver det at skrive tekster til en målgruppe, og at gøre det med en bestemt hensigt og fra en bestemt afsenderposition.

- Opgavekrav

I hvilken grad besvarer eleven den stillede opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer?

Elevens besvarelse skal følge de opgavekrav og bruge de fremstillingsformer, der bliver beskrevet i prøveoplægget. Eleven skal anvende opgavekrav og fremstillingsformer

funktionelt i skrivesituationen. Eleven prøves ikke i faste, på forhånd definerede genrer, men derimod i de fremstillingsformer, der bliver beskrevet i Fælles Mål og Læseplan for danskfaget og i samspillet mellem skrift og andre modaliteter.

Det udløser ikke i sig selv en meget negativ samlet bedømmelse, hvis opgavekravet er delvist besvaret. Elevens besvarelse skal heller ikke have en bestemt minimums- eller maksimumslængde, med mindre det er angivet i opgavekravene.

Indhold
Indholdsdimensionen i elevens besvarelse afspejler den situation, eleven skriver i. Vurderingen af det meningsfulde indhold i elevens besvarelse sker på baggrund af de relevante ressourcer, elevens besvarelse gør brug af, såsom opgaveforlægget, elevens faglige viden og internettet.

- Meningsfuldhed

I hvilken grad udtrykker elevens besvarelse et meningsfuldt indhold med omverdensforståelse og refleksionsevne?

Dette vurderingsområde vedrører det forhold, at elevens besvarelse altid handler om noget, der i tekstsituationen fremstår mere eller mindre meningsfuldt. Elevens besvarelse kan både referere til egen livsverden og en større omverden, og det er i denne sammenhæng, at eleven udtrykker meningsfulde tanker og ideer. Omverdensforståelse kan handle om mere avanceret inddragelse af stof og viden om verden med samfundsmæssig og kulturel relevans. Det kan også handle om engagement og involvering. Hvad angår refleksionsevne, kan det eksempelvis komme til udtryk ved, at elevstemmen i teksten, med gyldig skelen til, hvad prøveoplægget efterspørger, fremstår mere moden, selvkommenterende og selvstændig.

En god besvarelse har et indhold, der fremstår meningsfuldt i situationen for en forestillet læser. Det meningsfulde indhold knytter an til opgavens krav og sammenhæng i besvarelsen. Det meningsfulde indhold kan komme fra elevens egen almene viden samt fra inddragelse af relevante ressourcer (hvilket pointeres i fjerde kriterium). I bedømmelsen af elevens besvarelse indgår også det forhold at forstå og anerkende den mening, eleven skriver frem.

- Ressourcebesvarelse

I hvilken grad bruger eleven relevante ressourcer, som opgaveforlægget, faglig viden og internettet?

Dette vurderingsområde vedrører et fagligt mål om, at eleven i sin besvarelse inddrager relevant stof knyttet til et bredt spektrum af ressourcer i besvarelsen af opgaven. Det kan fx være prøveoplægget med dets inspirationstekster, ressourcer fra internettet samt faglig viden. I elevens besvarelse kommer dette til udtryk ved, at eleven inddrager disse ressourcer på relevant vis, så eleven fx refererer til dele af prøveoplægget eller citerer direkte, eller bruger en internetkilde, som giver adgang til viden om et emne, eller eleven inddrager en model til at analysere eller argumentere med.

Form
Besvarelsens form er den konkrete udmøntning af funktion og indhold. Formen er udtryk for alle de valg, eleven har truffet i sin fremstillingsproces. Til besvarelsens form hører bl.a. fremstillingsformer, stil, henvendelsesform, positionering af afsenderen, sammenhæng mellem ord, sætninger og afsnit, sammenhæng mellem skriftsprog og andre modaliteter, stavning og

tegnsætning. Det er afgørende for censors vurdering af besvarelsens form, at elevens besvarelse passer til den situation, den skal fungere i, og det formål, den skal opfylde.

- Tekstsammenhæng

I hvilken grad hænger elevens besvarelse sammen sprogligt og multimodalt?*
Dette vurderingsområde vedrører besvarelsens struktur og interne sammenhæng – tekstens makroniveau*. En god besvarelse er veldisponeret, har en tydelig struktur og kommunikerer klart med målgruppen. Den har en passende længde og binder de enkelte dele sammen i en struktureret rækkefølge med velfungerende overgange og evt. mellemrubrikker. Besvarelsen rummer de enkeltdele, som fx afsnit, overskrifter og illustrationer, som er nødvendige i situationen, og som præsenterer indholdet bedst. Det betyder, at fx mellemrubrikker kan være godt i nogle besvarelser, men forstyrrende i andre.

Det afgørende er, at den samlede helhed fremstår velstruktureret. En besvarelse med en tydelig struktur kan rumme gentagelser, opsummeringer, foregribelser, retoriske spørgsmål, varierende sætningslængde, grafisk understøttelse af pointer, illustrationer m.v. Det skal understreges, at der ikke er noget af dette, der pr. automatik er godt at have med. Det kommer altid an på den samlede besvarelses funktion. Hvis andre ressourcer og nettet er anvendt, så skal der være en kildeliste* bagerst i elevens besvarelse.

Bedømmelse retter sig både mod skriftsprog og andre modaliteter. Hvad angår brug af andre modaliteter, er det vigtigt, at fx grafiske virkemidler eller billeder vurderes ud fra, om besvarelsen fremstår som en samlet multimodalt* kommunikerende helhed, der passer til tekstens formål og situation.

- Skriftsprog og andre modaliteter

I hvilken grad bruges skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert i elevens besvarelse?

Dette vurderingsområde vedrører funktionel og sikker brug af skriftsprog og andre modaliteter – tekstens mikroniveau*. Med funktionel brug menes, at skriftsprog og visuelle modaliteter understøtter besvarelsens helhed og formål i situationen. Det kan fx vedrøre ordvalg og stilistiske valg i forhold til en specifik målgruppe eller teksttype. Med sikkerhed menes, om stavning og tegnsætning følger gældende normer samt om brug af visuel modalitet følger gængse normer. Der findes ikke objektive kriterier for fx måder at indsætte billeder eller at formatere tekst på, men bedømmer kan vurdere, om visuelle udtryk i besvarelsen er brugt hensigtsmæssigt i forhold til modtager og situation. For både skriftsprog og visuel modalitet gælder, at elevens valg skal understøtte og ikke forstyrre besvarelsens helhed og samlede funktion.

Den gode besvarelse har en sikker stavning, bruger tegn funktionelt (punktum, komma, spørgsmålstegn og udråbstegn) og bruger fx grafiske tekstfremhævninger og illustrationer på en måde, der understøtter den samlede helhed. Det kan fx være sikker, ensartet og funktionel brug af de mest almindelige digitale formateringsfunktioner.

Enkeltstående fejl og uhensigtsmæssigheder kan ikke få afgørende betydning for den samlede bedømmelse. Retskrivning prøves i a-delen i den skriftlige prøve. I skriftlig fremstilling vurderes det funktionelt i forhold til besvarelsens helhed og funktion i situationen.

3.4.2 Særligt for censor

Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad elevens besvarelse opfylder vurderingskriterierne. Vurderingskriterierne er udfoldet i ovenstående afsnit om vurderingsdimensioner- og områder.

Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning) (jf. §§ 12-13 i karakterskalabekendtgørelsen).

Den endelige karakter består af tre delkarakterer. A-delen er digitalt selvrettende, og skolerne sender delkaraktererne, når de bliver tilgængelige for skolen, til censor, der udregner den endelige karakter ud fra de tre delkarakterer.

Censor skal i vurderingen af den enkelte elevs besvarelse desuden:

1. læse og forholde sig til den konkrete rettevejledning, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udsender kort tid efter hver prøveafholdelse.
2. udfylde vurderingsskemaet i bilag 6 for hver elevbesvarelse ved at sætte kryds eller notere ud fra de forskellige kriterier som baggrund for den endelige karakter.

Ordliste

Dansk	Der kan forekomme enkelte udtryk på fremmedsprog i dansksprogede tekster som en naturlig del af genren. Det ses fx i ungdomslitteraturen, hvor fx angelsaksiske og arabiske udtryk kan forekomme.
Danskfaglige tilgange	Betegnelse for de fagspecifikke måder eleven undersøger prøveoplægget på. Elevens undersøgelse og anvendelse af relevante tilgange danner grundlag for bud på fortolkninger af teksten, vurdering af teksten og perspektivering af teksten.
Kildeliste	Betegnelse for relevante ressourcer uanset form (tekst, lyd, billede m.m.), som viser, hvilke kilder uden for opgavesættet, eleven har anvendt i sin besvarelse. Kildelisten bør indeholde svar på hvem, hvad og hvor.
Kompleksitet	Betegnelse for tekster, der har mindre fylde, men høj kompleksitet, fx poesi og kortprosa.
Ligelig fordeling	Betegnelse for en velafbalanceret og ensartet fordeling af fordybelsesområder for at tilgodese danskfagets alsidighed.
Multimodal	Betegnelse for tekster, der skaber betydning ved mere end en modalitet, fx ved at kombinere ord, billeder, layout eller typografi.
Multimodale sagtekster	Betegnelse for sagtekster, der fortrinsvis benytter sig af en eller flere modaliteter (fx lyd og billede), der ligger ud over ren tekstmodalitet. Se eksempler på genrer inden for denne kategori i bilag 4.
Normalside	En normalside er på 1.300 bogstaver, uanset teksttype. Andre udtryksformer, herunder billede, lyd og video, opregnes ikke i normalsider. Kun hvis manus til video og film opgives som tekst, udregnes normalsider.

Nyere litteratur	Betegnelse for litteratur fra elevens egen samtid. Noget af den nyere litteratur kan også være fra det moderne gennembrud og frem.
Samlet uddrag	Betegnelse for ét uddrag fra en tekst (fx roman, film, podcast, dokumentar osv.), der ikke er en kombination af flere forskellige uddrag fra den oprindelige tekst.
Stikordsform	Sproglig udtryksform eller teknik, hvor man kort sammenfatter de vigtigste pointer ved hjælp af enkelte nøgleord eller skærmbilleder, hvis prøveoplægget fx har et filmisk udtryk.
Tekstens makroniveau	Betegnelse for tekstens sammenhæng og formål både på sætningsniveau og i mere omfattende tekstmæssige og multimodale sammenhænge. Teksten skal som helhed opleves som logisk sammenhængende for læseren.
Tekstens mikroniveau	Betegnelse for den sproglige og multimodale sammenhæng i teksten, hvor skriftsprog, tegnsætning og visuelle modaliteter understøtter tekstens makroniveau – det vil sige besvarelsens helhed og formål i situationen.
Ældre tekster	Betegnelse for tekster, der er skrevet før det moderne gennembrud (1870).
Æstetiske tekster	Betegnelse for tekster, der giver perspektiver på egen og andres livsverden. Æstetiske tekster er i denne forbindelse altid fiktionstekster. Eksempler på æstetiske tekster er fx kortfilm, billedbog, musikvideo, kunstbillede, teaterstykke og computerspil.

Bilag 1 Regler for prøverne

1. Dansk

1.1. Prøverne består af en skriftlig prøve, jf. pkt. 1.2-1.7, og en mundtlig prøve, jf. pkt. 1.8-1.17, som kan afsluttes hver for sig.

1.2. Den skriftlige del af prøven består af 3 dele:
A) Læsning og sprogbrug.
B) Modtagerrettet kommunikation.
C) Skriftlig fremstilling.

1.3. Til besvarelse af de tre dele gives der 4 timer. Eleven skal afslutte del a), før eleven besvarer del b) og c). Når eleven har afsluttet del a), kan eleven ikke genoptage arbejdet med del a).

1.4. Besvarelsen af del a):
- Afholdelse som digital og selvrettende prøve, jf. § 54, stk. 2.
- Der må anvendes ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn. Ordbøger, som ikke kan medbringes eller opbevares lokalt, kan efter skolelederens nærmere anvisninger tilgås via internettet.

1.5. Besvarelsen af del b) og c):
- Udarbejdes på computer og printes.
- Der må efter skolelederens nærmere anvisninger anvendes programmer, som er anvendt i undervisningen til behandling af tekst og billeder. Programmerne kan være med stave- og grammatikkontrol.
- Ved prøven må der anvendes alle de fagspecifikke hjælpemidler, som har været anvendt i den daglige undervisning. Det er desuden tilladt at anvende alle informationer fra internettet under prøven. Eleverne må dog ikke kommunikere eller dele deres dokumenter med andre under prøven.

1.6. Der prøves i

Læsning og sprogbrug
- at læse sikkert og hurtigt med forståelse og indlevelse,
- at beherske forskellige, hensigtsmæssige læseteknikker,
- at afpasse læsemåder efter læseformål, teksttype og medie,
- at forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed,
- at anvende viden om sprog og sprogbrug, bl.a. bevidsthed og viden om sprogformer, om sproglig stil og korrekthed samt om sprogets virkemidler, funktion og opbygning i forhold til funktion og
- at beherske formel sproglig korrekthed.

Modtagerrettet kommunikation og skriftlig fremstilling
- at sætte sig ind i en skrivesituation og fremstille en tekst, som fungerer i situationen,
- at svare på en stillet opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer,
- at udtrykke et meningsfuldt indhold med omverdensforståelse og refleksion,

- at bruge opgaveforlægget, faglig viden, internettet og andre relevante ressourcer,
- at skabe sproglig og multimodal sammenhæng i en tekst og
- at bruge skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert.

1.7. Der gives én karakter.

Mundtlig prøve

1.8. Prøven i mundtlig dansk gennemføres således:
- Lodtrækning af fordybelsesområde.
- Valg, godkendelse og arbejde med prøveoplæg.
- Udarbejdelse af synopse, der sammen med prøveoplægget danner grundlag for den mundtlige prøve.
- Mundtlig prøve.

1.9. Til prøven opgives et alsidigt sammensat stof inden for fagets kompetenceområder. Opgivelserne omfatter 80-100 normalsider af kortere tekster, bestående af et bredt udvalg af ældre og nyere prosa, poesi og sagtekster. Der opgives desuden 2 større fiktive værker: En dansk roman og et større multimodalt værk. Foruden teksterne opgives der inden for andre multimodale udtryksformer og æstetiske tekster minimum 4 forskellige eksempler på anden fiktion og minimum 4 forskellige eksempler på anden ikke-fiktion. Opgivelserne skal fortrinsvis være af dansk eller anden nordisk oprindelse, men også tekster oversat fra andre sprog kan indgå.

1.10. Ud fra opgivelserne sammensætter læreren i samarbejde med eleverne et antal fordybelsesområder, som alsidigt dækker det opgivne stof. Eleven trækker lod imellem disse fordybelsesområder. Inden for det lodtrukne fordybelsesområde udvælger eleven i samråd med læreren et prøveoplæg, som er udgangspunktet for elevens synopse og for den mundtlige prøve. Lodtrækning og forberedelse kan foregå individuelt eller i grupper bestående af to elever. Eksaminationen ved den mundtlige prøve gennemføres individuelt.

1.11. Prøveoplægget består af en tekst, en æstetisk tekst eller en multimodal tekst. Sproglige udtryk i prøveoplægget skal være på dansk. Er prøveoplægget en æstetisk eller multimodal tekst, skal der desuden vælges en kort tekst, der har sammenhæng med prøveoplægget, til oplæsning. Den valgte tekst må ikke være fra opgivelserne. Prøveoplæggene skal være alsidigt repræsenteret.

1.12. Efter lodtrækningen af fordybelsesområdet, som finder sted tidligst 10 skoledage, inden de skriftlige prøver påbegyndes, har eleverne 10 undervisningslektioner til arbejdet med fordybelsesområde, prøveoplæg og synopse.

1.13. Eleven udarbejder før prøven, og med vejledning af dansklæreren, en synopse. Eleverne kan udarbejde synopsen enkeltvis eller i mindre grupper. Synopsen skal indeholde
- en præsentation af prøveoplægget,
- en præsentation af prøveoplæggets sammenhæng med fordybelsesområdet,
- en disposition for, hvad eleven vil præsentere ved den mundtlige prøve,
- en oversigt over, hvad der perspektiveres til,
- en præcisering af det udvalgte oplæsningsstykke,
- elevens eller klassens opgivelser og

- en oversigt over anvendte kilder.

1.14. Synopsen underskrives af elev og lærer og afleveres sammen med det valgte prøveoplæg til læreren i to eksemplarer.

1.15. Prøven består af elevens præsentation af sit fordybelsesarbejde, en kort oplæsning af det udvalgte tekststykke samt en efterfølgende samtale om fordybelsesområdet og relevant danskfagligt stof. Præsentation af prøveoplægget varer ca. 10 minutter. Prøven varer 25 minutter inkl. karakterfastsættelse.

1.16. Der prøves i
- at vise indsigt i samspillet mellem genre, sprog, tekst, indhold og situation,
- at fortolke, vurdere og perspektivere tekster, æstetiske tekster og multimodale tekster,
- at demonstrere et analytisk beredskab over for tekster, æstetiske tekster og multimodale tekster,
- at gøre rede for forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælleteknikker og virkemidler,
- at vise indsigt i både genrers og enkelte forfatterskabers særpræg,
- at vise indsigt i samspillet mellem en tids litteratur og samfundets struktur,
- at kunne sætte tekster til eget voksen- og samfundsliv og selvstændigt reflektere over handlemuligheder,
- at vise indsigt i fordybelsesområdet,
- at udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed i overensstemmelse med situationen,
- at fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situation og kontekst,
- at læse klart og flydende op og udtrykke sig fortolkende, personligt og sikkert om det læste og
- at lytte aktivt og forholde sig reflekterende i dialog.

1.17. Der gives én karakter.

Kilde: Bilag 2 til prøvebekendtgørelsen.

Bilag 2 Karakterbeskrivelser – mundtlig prøve

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Fremragende	• Elevens præsentation viser en tydelig og overbevisende indsigt i prøveoplæggets indhold – og i sammenhængen mellem oplæg og fordybelsesområde. • Fortolkningen er særdeles velbegrundet med præcise, analytiske iagttagelser og viser indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre. • De danskfaglige tilgange er meget velvalgte og velbegrundede, og elevens vurdering af oplægget er yderst velbegrundet. • Perspektiveringen til danskfaglige områder fra opgivelserne og eventuelt til andre tekster, omverden og multimodale udtryk begrundes sikkert og alsidigt med forskellige faglige argumenter. • Disponeringen af præsentationen er velvalgt, særdeles klar og meget hensigtsmæssig, og der udvises overbevisende sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er sikkert, forståeligt og klart. • Dialogen om det danskfaglige stof viser stor indsigt i fagets terminologi, stofområde og redskaber. • Oplæsningen er tydelig og velartikuleret med særligt fokus på tekstens genre, indhold og fortolkning. • Præstationen er fremragende og demonstrerer udtømmende opfyldelse af målene med ingen eller få uvæsentlige mangler.
10	Fortrinlig	• Elevens præsentation viser en tydelig og god indsigt både i prøveoplæggets indhold og i sammenhængen mellem oplæg og fordybelsesområde. • Fortolkningen er velbegrundet med præcise, analytiske iagttagelser og viser indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre. • De danskfaglige tilgange er velvalgte og begrundede, og elevens vurdering af oplægget er velbegrundet. • Perspektiveringen til danskfaglige områder fra opgivelserne og eventuelt, til andre tekster, omverdenen og multimodale udtryk begrundes sikkert med forskellige faglige argumenter. • Disponeringen af præsentationen er velvalgt, klar og hensigtsmæssig og der udvises klar og tydelig sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er sikkert, forståeligt og klart. • Dialogen om det danskfaglige stof viser indsigt i faget, dets terminologi og redskaber. • Oplæsningen er tydelig og velartikuleret med indsigt i tekstens genre, indhold og fortolkning. • Præstationen er fortrinlig og demonstrerer omfattende opfyldelse af målene med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
7	God	• Elevens præsentation viser god indsigt i hovedindholdet og dets væsentlige elementer. Der præsenteres en god sammenhæng mellem prøveoplæg og fordybelsesområde. • Analyse og fortolkning viser en god indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre og begrundes med forskellige iagttagelser i oplægget. • Brugen af danskfaglige tilgange er hensigtsmæssig, og elevens vurdering af oplægget er velbegrundet. • Perspektiveringen til danskfaglige områder fra opgivelserne og eventuelt til andre tekster, omverdenen og multimodale udtryk begrundes med danskfaglige argumenter. • Præsentationen er klart disponeret og begrundet, og der udvises god sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. Eleven styrer selv tiden på 10 minutter • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er forståeligt og i overvejende grad klart. • Dialogen om det danskfaglige stof afspejler et rimeligt overblik over faget og viser færdighed i at lytte opmærksomt. • Oplæsningen er klar, forståelig og med tilfredsstillende fokus på tekstens genre, indhold og fortolkning. • Præstationen er god og demonstrerer opfyldelse af målene med en del mangler.
4	Jævn	• Elevens præsentation viser indsigt i både hovedindholdet og dets væsentlige elementer. Der præsenteres en sammenhæng mellem prøveoplæg og fordybelsesområde. • Analyse og fortolkning viser en indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre og begrundes med iagttagelser i oplægget. • Brugen af danskfaglige tilgange er mindre hensigtsmæssig i forhold til prøveoplæg, og elevens vurdering af oplægget er tilfredsstillende begrundet. • Perspektiveringen til danskfaglige områder fra opgivelserne og eventuelt til andre tekster og multimodale udtryk begrundes med få argumenter. • Præsentationen er disponeret og overvejende begrundet, og der udvises mindre sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Eleven skal have hjælp til at styre tiden på 10 minutter. • Formulering og artikulation er klar og tydelig, og sproget er forståeligt. • Dialogen om det danskfaglige stof afspejler en overvejende indsigt i faget og viser færdighed i at lytte opmærksomt. • Oplæsningen er med en del fejl og mangler og med mindre fokus på fortolkning. • Præstationen er jævn og demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af målene med adskillige væsentlige mangler.

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
02	Tilstrækkelig	• Elevens præsentation viser i begrænset grad indsigt i hovedindholdet og dets væsentlige elementer. Sammenhængen til fordybelsesområdet er ikke klar. • Analyse og fortolkning er usikker, og indsigten i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre er mangelfuld. • Brugen af danskfaglige tilgange er tilfældig og usikker, og elevens vurdering af oplægget er kort og uklart begrundet. • Perspektiveringen til danskfaglige områder fra opgivelserne og eventuelt til andre tekster og multimodale udtryk er mangelfuld og usikker. • Præsentationen mangler disponering, og der udvises ringe sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og artikulation er uklar og utydelig. • Sproget er nogenlunde forståeligt og klart. • Dialogen om danskfagligt stof er præget af tilfældige svar på spørgsmål. • Oplæsningen er usikker og mangler blik for tekstens genre, indhold og fortolkning. • Præstationen er tilstrækkelig og demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af målene.
00	Utilstrækkelig	• Elevens præsentation viser ringe indsigt i hovedindholdet. Sammenhængen til fordybelsesområdet er ikke klar. • Analyse og fortolkning er usikker, og indsigten i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre er utilstrækkelig. • Brugen af danskfaglige tilgange er utilstrækkelig. • Perspektiveringen til danskfaglige områder fra opgivelserne og eventuelt til andre tekster og multimodale udtryk er utilstrækkelig. • Disponeringen er utilstrækkelig, og der er ingen sammenhæng mellem fordybelsesområde, prøveoplæg og perspektivering. • Formulering og mening er utilstrækkelig. • Sproget er usikkert. • Dialogen om danskfagligt stof er præget af utilstrækkelighed. • Oplæsningen er usikker med store fejl og mangler. • Præstationen er utilstrækkelig og demonstrerer ikke en acceptabel grad af opfyldelse af målene.
-3	**Ringe**	• **Præstationen er helt uacceptabel.**

Bilag 3 Skabelon til notater – mundtlig prøve

Navn: _____	**Prøveoplæg:** _____	**Dato:** _____

Vurderingsskema – 10. klasse	**Fremragende (12)**	**Fortrinligt/ godt (10-7)**	**Jævnt/ tilstrækkeligt (4-02)**	**Utilstrækkeligt/ ringe (00- -3)**	**Noter**
Indsigt i prøveoplæggets indhold og forbindelse til fordybelsesområdet					
Indsigt i sammenhængen mellem sprog, indhold og genre					
Begrundelse for danskfaglige tilgange					
Begrundelse for vurdering af prøveoplægget					
Perspektivering til fordybelsesområdet, evt. opgivelser og andet stof					
Disponering af præsentationen					
Formulering og artikulation					
Klart og forståeligt sprog					
Samtalen – dialogen om prøveoplægget					
Oplæsning – tydelig og velartikuleret med blik for indhold og genre					
Samlet karakter efter votering					

Bilag 4 Eksempler på mulige opgivelser

Nedenstående eksempler på mulige opgivelser inden for æstetiske og multimodale sagtekster, som ikke opgives under de 80-100 normalsider er kun til inspiration. Der er mulighed for at opgive andre genrer inden for de to kategorier.

Æstetiske tekster, der ikke opgives inden for de 80-100 normalsider	**Multimodale sagtekster, der ikke opgives inden for de 80-100 normalsider**
Kunstbilleder Musikvideo Kortfilm Radioteater Teaterforestilling Kunstudstilling Tv-serier Installationskunst Performance Graphic novel Billedbøger Computerspil Novellefilm Spillefilm	Instagram TikTok Valgplakat Politisk tale Hjemmeside Oplysningskampagner Satiretegninger Satireudsendelser Journalistisk program Dokumentarprogram Tv-reportage Pressefoto Dokumentarfilm Webdok Lyddokumentar Portrætudsendelse

Bilag 5 Eksempler på mulige fordybelsesområder

Nedenstående er kun eksempler til inspiration. Der er mulighed for at lave mange andre fordybelsesområder.

Litteratur	**Æstetiske tekster**	**Sagtekster**	**Multimodale sagtekster**	**Litteratur, æstetiske tekster og sagtekster**
Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider*	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser inden for de 80-100 normalsider*	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser uden for de 80-100 normalsider*	*Fordybelsesområder, der indeholder opgivelser, der går på tværs af alle opgivelserne*
Noveller fra min egen levetid Digte om natur Kortprosa Kvindeliv i skønlitterære tekster Sangtekster om ungdomsliv Livets realiteter i noveller, digte og kortprosa	Kortfilm Lyriske musikvideoer Natursyn i kunstbilleder Radioteater Teaterforestilling Tv-serier om overgange	Avisens genrer Essay om tiden Nytårstaler Klimadebatten i opinionstekster Klummer og kronikker Satiriske tekster der provokerer	Dokumentarfilm om immigration SoMe's mange ansigter Argumentation og virkemidler i valgvideoer Kampagnereklamer Mit (u)perfekte liv på Instagram	Fordomme Arbejdsliv Klima og miljø 10'erne i lyd, billede og ord Ungdom og idealer Et liv på kanten

Bilag 6 Vurderingsskema – skriftlig fremstilling (b-del og c-del)

Vurderingsspørgsmål		12	10	7	4	02	00	-3
Funktion	*I hvilken grad fungerer elevens besvarelse i den situation, eleven skal sætte sig ind i?*	Besvarelsen fungerer fremragende og udtrykker meget stor indlevelse og forståelse.	Besvarelsen fungerer fortrinligt og udtrykker stor indlevelse og forståelse.	Besvarelsen fungerer godt og udtrykker indlevelse og forståelse.	Besvarelsen fungerer jævnt med en vis indlevelse og forståelse.	Besvarelsen passer i minimalt acceptabel grad til situationen.	Besvarelsen passer næsten ikke til situationen.	Besvarelsen passer slet ikke til situationen.
	I hvilken grad besvares den stillede opgave med dens krav til afsender, modtager og fremstillingsformer?	Alle opgavekrav følges med fremragende brug af fremstillings-former.	Alle opgavekrav følges med fortrinlig brug af fremstillings-former.	De fleste opgavekrav følges med god brug af fremstillings-former.	De fleste opgavekrav følges med jævn brug af fremstillings-former.	Opgave-kravene følges kun delvist og i minimalt acceptabel grad.	Opgave-kravene følges næsten ikke.	Opgave-kravene følges slet ikke.
Indhold	*I hvilken grad udtrykker elevens besvarelse et meningsfuldt indhold med omverdensforståelse og refleksion?*	Indholdet er fremragende, meningsfuldt, selvstændigt og reflekteret.	Indholdet er fortrinligt, meningsfuldt, selvstændigt og reflekteret.	Indholdet er meningsfuldt og nogenlunde selvstændigt og reflekteret.	Indholdet er jævnt og mindre meningsfuldt, selvstændigt og reflekteret.	Indholdet er minimalt acceptabelt og kun delvist meningsfuldt, selvstændigt og reflekteret.	Indholdet er utilstrækkeligt og ikke meningsfuldt, selvstændigt og reflekteret.	Indholdet er helt uacceptabelt.
	I hvilken grad bruger elevens besvarelse prøveoplægget, faglig viden, internettet og andre ressourcer?	Ressourcer bruges fremragende.	Ressourcer bruges fortrinligt.	Ressourcer bruges godt.	Ressourcer bruges jævnt.	Ressourcer bruges i minimalt acceptabel grad.	Ressourcer bruges utilstrækkeligt.	Ressourcer bruges slet ikke.
Form	*I hvilken grad hænger elevens besvarelsesammen sprogligt og multimodalt (tekstens makroniveau)?*	Besvarelsen hænger fremragende sammen.	Besvarelsen hænger fortrinligt sammen.	Besvarelsen hænger godt sammen.	Besvarelsen hænger i mindre grad sammen.	Besvarelsen hænger minimalt acceptabelt sammen.	Besvarelsen hænger utilstrækkeligt sammen.	Besvarelsen hænger ringe sammen.
	I hvilken grad bruger elevens besvarelse skriftsprog og andre modaliteter funktionelt og sikkert (tekstens mikroniveau)?	Udtrykket er særdeles funktionelt og sikkert.	Udtrykket er meget funktionelt og sikkert.	Udtrykket er funktionelt og sikkert.	Udtrykket er i mindre grad funktionelt og mindre sikkert.	Udtrykket er minimalt acceptabelt.	Udtrykket er uhensigtsmæs sigt og meget usikkert.	Udtrykket er ringe og helt uacceptabelt.
Karakter	*De tre områder funktion, indhold og form indgår ligeværdigt i en helhedsvurdering, dog med en lidt højere vægtning af funktionsdimensionen.*	Besvarelsen er fremragende og viser udtømmende målopfyldelse ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er fortrinlig og viser omfattende målopfyldelse ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er god og viser opfyldelse af fagets mål ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er jævn og viser en mindre grad af målopfyldelse i ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er tilstrækkelig og viser den minimalt acceptable grad af målopfyldelse ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er utilstrækkelig og viser ikke en acceptabel grad af målopfyldelse ift. prøve-oplægget.	Besvarelsen er ringe og helt uacceptabel ift. prøve-oplægget.

Vejledning til folkeskolens prøver i dansk i 10. klasse

Redaktion:
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Undervisningsministeriet

Grafisk tilrettelæggelse og layout:
Undervisningsministeriet

ISBN: 87-603-3315-4 (web udgave), 5. udgave
Oktober 2026

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Undervisningsministeriets hjemmeside

Udgivet af:
Undervisningsministeriet, 2026

stukuvm.dk